PWYLLGOR ARCHWILIO

Dydd Mercher, 10 Rhagfyr 2014 (2.00 o'r gloch)

Gweler ynghlwm fanylion am eitem ac adroddiad ychwanegol ar raglen y Pwyllgor Archwilio nad oedd wedi'i derbyn pryd y cyhoeddwyd y rhaglen:

5 **ARCHWILIO ALLANOL - LLYTHYR ARCHWILIO BLYNYDDOL 2013/14**
(Tudalennau 1 - 8)

Cyflwyno diweddariad ar Raglen Waith Perfformiad Archwilio Allanol.
(Fersiwn Saesneg)

This page is intentionally left blank

WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Wales Audit Office / Swyddfa Archwilio Cymru

24 Cathedral Road / Heol y Gadeirlan
Cardiff / Caerdydd
CF11 9LJ
Tel / Ffôn: 029 20 320500
Fax / Ffacs: 029 20 320600
Email / Ebost: wales@wao.gov.uk
www.wao.gov.uk

Y Cynghorydd Ieuan Williams
Arweinydd
Cyngor Sir Ynys Môn
Swyddfeydd y Cyngor
Llangefni
Ynys Môn
LL77 7TW

Cyfeirnod	C14231
Dyddiad	28 Tachwedd 2014
Tudalennau	**1** o **3**

Annwyl Gynghorydd Williams

Llythyr Archwilio Blynyddol - Cyngor Sir Ynys Môn 2013-14

Mae'r llythyr hwn yn crynhoi'r prif negeseuon sy'n deillio o'm cyfrifoldebau statudol o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 fel Archwilydd Penodedig a'm cyfrifoldebau adrodd o dan y Cod Ymarfer Archwilio.

Cydymffurfiodd y Cyngor â'i gyfrifoldebau yn ymwneud ag adroddiadau ariannol a defnyddio adnoddau.

Cyfrifoldeb y Cyngor yw:

- rhoi systemau rheolaeth fewnol ar waith i sicrhau rheoleidd-dra a chyfreithlondeb trafodion a sicrhau bod ei asedau'n ddiogel;
- cadw cofnodion cyfrifyddu cywir;
- paratoi Datganiad Cyfrifon yn unol â gofynion perthnasol; a
- sefydlu ac adolygu'n barhaus drefniadau priodol i sicrhau darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd o ran ei ddefnydd o adnoddau.

Mae Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 yn ei gwneud yn ofynnol i mi:

- roi barn archwilio ar y datganiadau cyfrifyddu;
- adolygu trefniadau'r Cyngor i sicrhau darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd o ran ei ddefnydd o adnoddau; a
- rhoi tystysgrif yn cadarnhau fy mod wedi cwblhau'r broses o archwilio'r cyfrifon.

Mae awdurdodau lleol yng Nghymru yn paratoi eu datganiadau cyfrifyddu yn unol â gofynion Cod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig. Mae'r cod hwn yn seiliedig ar Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol. Ar 30 Medi 2014, rhoddais farn archwilio ddiamod ar y datganiadau cyfrifyddu, gan gadarnhau eu bod yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa a thrafodion ariannol y Cyngor. Mae fy adroddiad wedi'i gynnwys yn y Datganiad Cyfrifon. Nodwyd y materion allweddol a oedd yn deillio o'r archwiliad o gyfrifon i aelodau'r Pwyllgor Archwilio yn fy adroddiad ar yr Archwiliad o Ddatganiadau Ariannol ar 23 Medi 2014.

O ganlyniad i ymadawiad y cyfrifydd a baratodd Ddatganiad Cyfrifon y flwyddyn flaenorol ym mis Chwefror ac absenoldeb ac ymadawiad dilynol y swyddog Adran 151 blaenorol ym mis Ebrill, rhoddwyd cryn bwysau ar y tîm cyllid i lunio drafft o'r Datganiad Cyfrifon a oedd yn cydymffurfio â Chod CIPFA.

Nodais ddau gamddatganiad perthnasol yn ystod y gwaith maes archwilio, sef £3.7m a £10.1m mewn perthynas â darpariaethau Cyflog Cyfartal a phrisio asedau sefydlog yn y drefn honno. Er na chafodd y camddatganiadau hyn unrhyw effaith ar falans Cronfa'r Cyngor, cafodd y darpariaethau eu gorddatgan mewn ffordd berthnasol a'r asedau sefydlog eu tanddatgan yn berthnasol yn y cyfrifon drafft a gyflwynwyd i'r tîm archwilio. Nodwyd gwallau amherthnasol eraill hefyd. Gallai'r materion hyn fod wedi cael eu nodi drwy adolygiad manylach wrth baratoi'r cyfrifon.

Mae gennyf bryderon o hyd ynghylch y ddibyniaeth ar staff dros dro o fewn y tîm cyllid. Mae'n hanfodol bod trefniadau yn cael eu rhoi ar waith cyn gynted â phosibl er mwyn sicrhau bod gan y tîm cyllid ddigon o adnoddau medrus, priodol yn y dyfodol.

Rwy'n fodlon bod gan y Cyngor drefniadau priodol ar waith i sicrhau darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd o ran ei ddefnydd o adnoddau

Mae fy ystyriaeth o drefniadau'r Cyngor i sicrhau darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd wedi bod yn seiliedig ar y gwaith archwilio a wnaed ar y cyfrifon ac rwyf hefyd wedi dibynnu ar y gwaith a gwblhawyd fel rhan o'r Asesiad Gwella o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009. Bydd yr Archwilydd Cyffredinol yn tynnu sylw at y meysydd lle nad yw effeithiolrwydd y trefniadau hyn wedi'u profi eto neu lle y gellid gwneud gwelliannau pan fydd yn cyhoeddi ei Adroddiad Gwella Blynyddol.

Hoffwn dynnu sylw at y meysydd penodol canlynol yn y llythyr hwn:

Mae'r rhagolwg ariannol i'r Cyngor yn parhau i fod yn heriol ac mae trefniadau cynllunio a monitro ariannol ar waith i nodi'r bwlch ariannu a hwyluso'r arbedion sy'n ofynnol. Bydd angen gwneud penderfyniadau anodd unwaith eto i sicrhau'r arbedion sy'n ofynnol ar sail gynaliadwy.

Roedd gan y Cyngor drefniadau rhesymol ar waith ar gyfer cynhyrchu a chyflwyno ei hawliadau grant ar gyfer 2013/14, ond mae lle i wella. Roedd 62% o'r hawliadau grant a ardystiwyd gan PwC o ran 2012/13 yn destun llythyr amodi (38% yn 2011/12). Cyflwynodd y Cyngor 38% o'r hawliadau grant ar ôl y terfyn amser ar gyfer eu cyflwyno, o gymharu â 39% ar gyfer 2011/12. Bydd adroddiad manylach ar fy ngwaith ardystio grantiau o ran 2013/14 yn dilyn yn 2015 unwaith y bydd rhaglen waith ardystio eleni wedi'i chwblhau.

Cyhoeddais dystysgrif yn cadarnhau bod yr archwiliad o'r cyfrifon wedi'i gwblhau ar 30 Medi 2014.

Ar hyn o bryd, disgwylir i'r ffi archwilio ariannol ar gyfer 2013/14 fod yn uwch na'r ffi y cytunwyd arni a nodwyd yn yr Amlinelliad Archwilio Blynyddol oherwydd y gwaith ychwanegol sy'n ofynnol mewn sawl maes ar gyfer yr archwiliad o'r cyfrifon, gan gynnwys y rhwymedigaeth pensiwn, darparu ar gyfer cyflog cyfartal, a llunio'r drafft terfynol o'r Datganiad Cyfrifon.

Yn gywir

Lynn Pamment
Dros ac ar ran yr Archwilydd Penodedig

This page is intentionally left blank

Performance work programme update for Audit Committee 10 December 2014

Isle of Anglesey County Council

WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Improvement Plan Audit
Audit of discharge of duty to publish an improvement plan. This replaces the Improvement Assessment Letter 1 (IAL1). Timing – Completed and reported in June 2014.

Assessment of Performance Audit
Audit of discharge of duty to publish an assessment of performance. This replaces the Improvement Assessment Letter 2 (IAL2). Timing – Completed and certificate issued on 2 December 2014.

Corporate Assessment
The second year of the four-year cycle of corporate assessments commences in 2014. Anglesey's corporate assessment is planned for Winter 2014-15 and is a review of the Council's capacity and capability to deliver continuous improvement. The corporate assessment will replace the need for a separate Annual Improvement Report in 2015. The project brief has been issued to the Council. Timing – Planned fieldwork week 23 February 2015.

Financial Position review
Financial position work focussing on financial health, the effectiveness of budget setting arrangements, financial governance systems and progress/track record in delivering on required savings. Timing – Completed and reported to Council in November 2014. National summary - This study will summarise local work on councils' financial position and give an all-Wales picture of financial resilience. Expected completion by the end of 2014.

Governance review
A local review of the effectiveness of scrutiny and Programme Board arrangements. This work will feed into the corporate assessment. Timing – In progress throughout November 2014 and January 2015 and forms part of the Corporate Assessment.

Performance management review
Review of the effectiveness of joint Local Service Board arrangements for Isle of Anglesey and Gwynedd County Councils. Timing – December 2014 to January 2015. The study was delayed to allow some transformation arrangements to take place.
Local Government studies
Joined-up working to address Health and Social Care demand – Independence of Older People This study will focus on supporting older people to maintain their independence outside of the health and care system by assessing how effective ancillary services are at supporting them to live independently. Timing – The study has commenced and the project brief has been circulated to all councils. **Delivering with less – Leisure Services** This study will track the levels of investment in leisure services over the last few years using the methodology developed for the 2013-14 delivering with less study on environmental health services. Timing – The study has commenced and the project brief has been circulated to all councils.
Previous Local Government studies 2013-14
Delivering with less – the impact on Environmental Health Services and citizens The study is complete and the local report will be issued to the Council in early December 2014. **Welfare reform** The study is complete and there will be no local specific output from this work, only a single national level report. **Safeguarding** The study is complete and the main outputs from the study will be a national report and a short local summary consisting of the main findings from the fieldwork. A local report will be issued to the Council in early December 2014.

Work specific to Anglesey

Local review
Finance A local review of financial management resources. A key strand of our Corporate Assessment will focus on the Council's management of its financial resources. However, the proposed timing of our Corporate Assessment will be too late for its conclusions to inform the Council's planning for 2015-16. The Council has therefore agreed that we should review the robustness of its financial management arrangements during early 2014-15. Timing – Complete and a draft report was issued to the Council in November 2014.

Other regulators

CSSIW
No inspections planned at present.

Estyn
No plans to review Anglesey. However, Estyn is undertaking a thematic review of the regional school improvement service (GwE) across North Wales during the week beginning 12 January 2015. This review will include interviewing stakeholders from each of the six local authorities, including Anglesey. .

This page is intentionally left blank